

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av slutbetänkande En moderniserad fiskelagstiftning (SOU 2025:89) - LI2025/01477 - svar senast 2026-01-07

Er beteckning: LI2025/01477

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västmanlands län, välkomnar utredarens förslag om en sammanhållen fiskelagstiftning som bedöms bli mer överskådlig. Länsstyrelsen tillstyrker huvuddelen av förslagen. Vi lämnar endast synpunkter på de delar som berör sötvattensområden, då Västmanland saknar havskust.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till den föreslagna begränsningen i 9 §, eftersom den skulle innebära inskränkningar för både fiskare utan licens och fiskerättsägare. Länsstyrelsen efterfrågar även förtydliganden i 3 kap och bilaga 2, för att undvika oklarheter kring frifiskerättens omfattning, särskilt i Mälaren.

Vidare avstyrker Länsstyrelsen delar av 10 kap som rör kontroll och övervakning, bland annat förslaget att ersätta fisketillsynspersoner med "fiskevakter" samt begränsningen av vilka som får bedriva tillsyn. Förslagen bedöms minska effektiviteten och öka kostnaderna för tillsynen.

Synpunkter på förslag till fiskelag (2026:000), 2 kap. Bestämmelser om fiskerätt

Redskapsbegränsning vid fiske med stöd av upplåten fiskerätt, 9 §

Länsstyrelsen är tveksam till förslaget eftersom det kommer få konsekvenser för de som fiskar med en upplåten fiskerätt i statligt förvaltade sötvatten. Det nya förslaget kommer innebära att de inte får använda fler redskap än vad frifiskerätten medger. Bestämmelsen innebär också att en fiskerättsägare inte får upplåta fisket i större omfattning än vad frifiskerätten tillåter. Undantag görs endast för den som innehar personlig fiskelicens.

Yrkesfiskare som idag bedriver näringsverksamhet med stöd av upplåten fiskerätt, men utan personlig fiskelicens, skulle inte längre kunna fortsätta sin verksamhet, eftersom deras nuvarande redskapsanvändning inte skulle vara tillåten. Länsstyrelsen bedömer att det rör sig om minst 10 fiskare i Hjälmaren och Mälaren. Förslaget påverkar även fiskerättsägare negativt. Möjligheten att upplåta fisket genom försäljning av fiskekort för exempelvis trollingfiske skulle i praktiken upphöra, då redskapsbegränsningen skulle göra denna typ av upplåtelser otillåtna.

Mot bakgrund av de ekonomiska konsekvenserna för både yrkesutövare och fiskerättsägare ställer sig Länsstyrelsen tveksam till förslaget. Därtill bedöms förslaget kunna begränsa möjligheterna till rekreation och friluftsliv, eftersom vissa former av fritidsfiske som idag erbjuds genom upplåtelser riskerar att försvinna.

Synpunkter på förslag till fiskelag (2026:000), 3 kap. Bestämmelser om frifiskerätt och tillträde till vatten

Vem som får fiska, 1 § och Begränsning för fiske med redskap 3 § samt bilaga 2.

1 och 3 §§: I Mälaren finns inget allmänt vatten, där finns i stället det som kallas enskilt frivatten. För dessa vatten har staten betalat fiskerättsägarna för det intrång det innebär att allmänheten får fiska där med rörliga redskap. Detsamma gäller för Mellanfjärden i Hjälmaren, där det också saknas allmänt vatten och istället finns

enskilt frivatten. Enskilt frivatten i Mälaren och Hjälmaren definieras på samma sätt som allmänt vatten med undantaget att det inte är någon frifiskerätt avseende kräftor utan det tillhör fiskerättsägaren. I det enskilda frivattnet är det idag bland annat tillåtet att fiska med handredskap även om metoden som sådan kräver båt. Med formuleringen enligt 1 § kommer denna frifiskerätt försvinna helt i Mälaren, och i Mellanfjärden i Hjälmaren, till skillnad från övriga sjöar där det finns allmänt vatten. I förslaget till en moderniserad fiskelagstiftning förekommer inte begreppet enskilt frivatten någonstans. Länsstyrelsen önskar därför att det i 1 § görs ett tillägg enligt *"den som är svensk medborgare får fiska i allmänt vatten, **enskilt frivatten** och den ekonomiska zonen"*.

Bilaga 2: 1 och 3 §§ innebär att frifiskerätten i allmänt vatten och enskilt frivatten begränsas till att enbart omfatta fiske med handredskap om inte den som fiskar innehar personlig fiskelicens. Det bör därför tydliggöras i ingressen till bilaga 2 att bestämmelserna där i enbart avser fiske som bedrivs med stöd av personlig fiskelicens, i enlighet med 3 kap, 3 § och 3 kap, 14 §. Utan ett sådant förtydligande finns en risk att bilaga 2 uppfattas som tillämplig på allt fiske som bedrivs med frifiskerätt.

Synpunkter på förslag till fiskelag (2026:000), 10 kap. Kontroll och övervakning, förslag till fiskeförordning (2026:000), 10 kap. Kontroll och övervakning

Allmänt om ansvaret för kontroll och övervakning
1, 2 förslag till fiskelag (2026:000) och 12 §§ förslag till fiskeförordning (2026:000).

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att kontroll och övervakning enbart får utövas av Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kustbevakningen, länsstyrelserna och Transportstyrelsen.

Länsstyrelsen anser att den myndighet som regeringen utser även fortsättningsvis bör kunna förordna fisketillsynspersoner att bedriva fisketillsyn i de fem stora sjöarna. Länsstyrelsen avstyrker dessutom förslaget att länsstyrelsen endast ska få förordna fisketillsynspersoner för kontroll av fritidsfiske i sötvattensområden samt att Länsstyrelsen ska ha ansvar för att genomföra kontroll av fiske i sötvattensområden.

Idag förordnar Länsstyrelsen fisketillsynspersoner för att bedriva fisketillsyn i Mälaren. Via 1:11 anslaget (Havs- och vattenmyndighetens anslag för åtgärder i vatten) fördelas medel som finansierar den fisketillsyn som avser fiskelagen, fiskeförordningen samt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter. Till stora delar bedrivs fisketillsynen i Mälaren av Stockholms stad genom ett årligt uppdrag från länsstyrelserna runt Mälaren. Stockholms stad har flera båtar, hamnanläggningar samt kringutrustning att bedriva denna verksamhet som fungerar väl. Om Länsstyrelsen själva ska bedriva denna verksamhet kommer det troligen vara mindre effektivt och kräva avsevärda resurstillskott. Det avser inköp av båtar, hyra av hamnar, inköp av annan utrustning samt att anställa personal. Den initiala kostnaden har uppskattats av länsstyrelsen i Stockholm till ca 10–15 miljoner och den årliga kostnaden till minst 5–6 miljoner per år.

Vi anser därför att länsstyrelserna även fortsättningsvis ska förordna fisketillsynspersoner i alla vatten.

Det är dock önskvärt att länsstyrelserna ges ett förtydligande gällande ansvaret för fisketillsynen. Länsstyrelsen menar att ett sådant kan ges i 5 §, Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och formuleras som ”9. Ansvara för fisketillsynen i de fem stora sjöarna och i kustområden med frifiskerätt för allmänheten”. Med ett sådant upplägg kan länsstyrelserna även fortsättningsvis uppdra åt andra att bedriva fisketillsyn.

Länsstyrelsen anser också att det även fortsatt ska heta fisketillsynspersoner. Länsstyrelsen kan inte finna någon motivering i utredningen om varför de som avses bedriva fisketillsyn ska benämnas ”fiskevakter”. Fisketillsynsmän, numera fisketillsynspersoner, är ett sedan mycket lång tid ett väl inarbetat begrepp. Begreppet fiskevakt kommer sannolikt att skapa onödig förvirring och inte heller på ett tydligt sätt spegla uppdragets syfte. Eftersom utredningens uppfattning är att termen tillsyn genomgående ska ersättas med termen kontroll (16.3.2) så skulle exempelvis ”fiskekontrollant/fiskerikontrollant” vara en tydligare spegling av uppdraget än fiskevakt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Acko Ankarberg Johansson med länsfiskekonsulent Malin Karlsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vikarierande länsråd Stefan Renlund och enhetschef Malin Pettersson medverkat.